ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3683 — ՇԱԲԱԹ 12 ՄԱՅԻՍ 1884 — Ն. Տ. 24 ՄԱՅԻՍ

ՊԱՏՄԱՆԻՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 6 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Եռամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 3 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ.
Երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար դուռ սակարկութիւն կը լինի

ԱԶԱՏ ԼՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱՁ — ՀԱՆԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ — 40 ՓԱՐԱՁ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՏՄԱՆԻՔ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է.

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակներ եւ իրեղ գրութիւն խմբագիր — Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաշա եօղունը, Շարդ Զարիրաք թիւ 37 Մասիսի գրասենեակը.

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր.

Չգրուած նամակ, յղուած, եւայլն եւս չեն արուիր.

Կ. ՊՈԼԻՍ 12 ՄԱՅԻՍ

ԽՈՒՍԱՓՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բերայի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, Վեհ. Սուլթանն այժմս. բաքաղաքս գտնուող Ռուս երաժշտաց խմբին գլուխ Պ. Սլավիանսքիին Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան, և Տիկին Սլավիանսքիին ականաւոր մատանի մը շնորհեր է.

Վեհ. Սուլթանն իմանալով որ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի լծակիցն հիւանդ է, իւր անձնական բժշկապետ Մավրոյէնի փաշան ղրկեր է նորա որպիսութիւնն հարցնելու համար.

Վեհ. Սուլթանին անձնական բժշկապետ Վսեմ. Մավրոյէնի փաշա անձամբ ներկայ գտնուեր է արքունի բժշկական վարժարանի տարեկան հարցաքննութեանց, և մեծապէս գոհ եղեր է աշակերտաց անվեհեր պատասխաններէն։ Ուսանողք շնորհակալեաց ուղերձ մը մատուցեր են Ն. Վսեմութեան, անձամբ պատուելուն համար իրենց վարժարանը.

Էվդաֆի նախարար Քեամիլ փաշայի նախագահութեան ներքեւ դուռարեալ նպաստամատոյց Ցանձնախումբն՝ հեռագրեց Էնկիւրիի երեւելի վաճառականներէն միոյն, որպէսզի 100,000 [illegible] դրամ վճարէ կուսակալին, որ Պէյ—Պազարի հրկիզելոց պիտի բաշխէ։

Պաշտօնական հաշուոյ մը նայելով, Պէյ—Պազարի հրդեհին պատճառած վնասը 17,000,000 ղրուշի կը հասնի։

Հալէպէն մայիս 22 թուով կը հեռագրեն առ Իսթէրն Էքսբրէս թէ, կայսերական կառավարութեան կողմէ Զուլեցերիոյ մէջ վարձեալ երեք քաղաքային երկրաչափք նոյն առաւօտուն Հալէպ հասեր են։ Կուսակալ Ճէմիլ փաշա՝ նոցա ակցութեամբ՝ կը յուսայ բազմաթիւ կարեւոր հանրօգուտ շինութիւններ ընել իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուած նահանգին մէջ։ Նոյնպէս երկու պատուիրակ Հալէպ հասեր են, կայսերական ագարակաց մատակարարութեան համար նոր կարգադրութիւններ ընելու պաշտօնով։

Յայտնի է թէ ողբացեալ մարդասէրն՝ Պ. Եորկի Զարիֆի՝ ի մէջ այլոց, 1000 ոսկի կտակած էր իւլամ՝ աղքատաց։ Թէպէտ այս գումարն ի սկզբան ամբողջապէս Տարիւս-Շէֆգաթի պիտի յանձնուէր, սակայն վերջին պահուն որոշուեր է 500 ոսկին միայն յանձնել յիշեալ բարեգործական հաստատութեան, և մնացեալ 500 ոսկիէն 400ը Պէյ—Պազարի հրկիզելոց և 100 ն Հասէքիի կանանց հիւանդանոցին տալ։ Պ. Լէոնիտաս Զարիֆի նախընթաց օրն Օսմ. հեռագրաց և Թղթատարութեան վերատեսուչ Իզզէթ էֆէնտիի երթալով, որ Տարիւս-Շէֆգաթի պաշտպանն է, ծանոյց թէ 500 ոսկին իւր տրամադրութեան ներքեւ էր։

Նախընթաց աւուր թուով ծանուցինք թէ, առեւտրական և երկրագործական նախարարութեան պաշտօնական մէջ թարգմանութեան երկու դիւանք պիտի հաստատուէին։ Յիշեալ երկու դիւաններն 30 պաշտօնատար պիտի պարունակեն, որոց իւրաքանչիւրն հազարական ղրուշ ամսական պիտի ստանայ։

Զէյմէէն և Քիոսէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ, չարունակ երկրաշարժի ցնցումներ կ'զգացուին ստորերկեայ խուլ ձայներով։

Երէկ երիկուն Սամաթիոյ Հայրարքէշմէէն կոչուած փողոցը քստմնելի ոճիր մը գործուեցաւ։

Զարեհ անուն երիտասարդ մը Մանկալեանց Սահակ անուն հայազգուոյն վրայ յարձակելով, կողէն դաշոյնի հարուածով ծանրապէս վիրաւորեց։ Վիրաւորեալը մէկ ժամ վերջը մեռաւ։ Մարդասպանն, որ ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալեցաւ, սպանելոյն նախկին աշակերտն է։

Երէկ ծանուցած էինք թէ վալիտէ խանին սենեակներէն միոյն մէջ դիակ մը գտնուած էր։ Մեր ստացած վերջին տեղեկութեանց նայելով, ոճրագործութեան շարժառիթը գողութիւնն եղած է։ Սպանելոյն ընկերներն, առաւօտեան դէմ նորա բացակայութենէն օգուտ քաղելով, սենեակը մտեր և դարանին մէջ պահուըտեր են, և յետոյ նորա վերադարձած ժամանակ, վրան յարձակելով խեղդամահ ըրեր են զայն և փախեր են։ Պարսկական դեսպանատունն՝ այս դէպքն իմանալուն պէս՝ խավարներ ղրկեր և յիշեալ խանը բնակեալ բոլոր կասկածելի Պարսիկները ձերբակալելով հարցաքննութեան ենթարկեր է։ Կը լսենք թէ խանին թէ՛ Պարսիկ և թէ՛ օտարազգի պառուանոցներ վաճառականք որոշեր են հանրագիր մը մատուցանել ձեռընհաս իշխանութեան, խնդրելով որ ստորին կարգի Պարսկաց արգիլուի այսուհետև նոյն խանին մէջ բնակիլ։

Գասըմ փաշայի Պաթ—Պազար թաղին մէջ Գէորգ անուն ազգայնոյ մ'և Բիֆաթ անուն հնակարկատի մը միջև անցեալ չորեքշաբթի օրը վէճ մը ծագելով, վերջինն առաջնոյն դանակի 7—8 հարուած տալուաւ և ծանրապէս վիրաւորեց զայն։ Զարագործը բռնուեցաւ տեղւոյն ոստիկանութեան ջանիւք։

ԱԶԴ

Արեւելեան երկաթուղեաց տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ, ներկայ մայիս ամսոյ 20էն սկսեալ Կ. Պոլսոյ արուարձանաց մէջ բանող կառախմբոց վրայ նոր փոփոխութիւն մը պիտի լինի։

Գլխաւորաբար ուղեւորաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Ուղեցոյցին ստորեւ գրուած Բ. եւ Գ. դիտողութեանց վրայ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս 22 մայիս։

ԴԱՏ

Երէկ մեր հրատարակած համառօտ տեղեկութենէն տեսնուեցաւ արդէն թէ, Գուլագսըզեան Մարգար էֆէնտի 15 աւուր բանտարկութեան դատապարտուած է Բերայի պատճառական ատենին կողմէ։ Աւասիկ այս դատին մանրամասնութիւնները, զորս երէկի թուով խոստացած էինք։

Ատեանը ժամ 6 1/2 ին բացուելով, նախագահ Հիլմի էֆէնտի՝ նախորդ նստին գործողութիւններն համառօտիւ յիշելէ յետոյ, ներկայացեալ վկաները կոչեց ի վկայութիւն։ Նախ Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի ներկայացաւ, բայց չուզեց ըստ օրինի երդնուլ, ըսելով թէ իւր կենաց մէջ երդում ըրած չլինելով, չկրնար երդում ընել, սակայն պատրաստ է ճշմարտութիւնն ըսելու։ Նախագահը դիտեցուաւ թէ, օրէնքն այս պարագային մէջ պատիժ կը տրամադրէր և ընդհ. դատախազին կարծիքն առնելէ յետոյ, դատավարական օրինաց 75 րդ յօդուածին համեմատ 2 ոսկի տուգանաց դատապարտեց զՏոքթ. Թիրեաքեան էֆ. որ յօժարակամ վճարեց և առանց վկայութիւն տալու դուրս ելաւ։ Ապա ներկայացաւ Փափազեան էֆ., որ՝ յետ երդման՝ գանակոծութեան պատմութիւնն բրաւ և միանգամայն ըսաւ թէ Գուլագսըզեան էֆ. իրեն ևս զարկած էր հաստ գաւազանով։ Նախագահն հարցուց թէ իրեն զարկած լինելուն համար դատ պիտի բանա՞ր. Փափազեան էֆ. ո՛չ պատասխանեց։ Յայնժամ ընդհ. դատախազը խօսք առնելով՝ ըսաւ թէ, թէպէտ Փափազեան էֆէնտի կը հրաժարի իւր անհատական իրաւունքէն, բայց հանրային իրաւունքը միշտ կը մնայ, և միանգամայն դիտել տալով թէ Գուլագսըզեան և Փափազեան էֆէնտիներու միջև թշնամութիւն կայ, պահանջեց որ Փափազեան էֆ.ի վկայութիւնը չլսուի։ Դատարանն ընդունեց ընդհ. դատախազին այս դիտողութիւնն։ Այս միջոցին Նախագահն հրաւիրեց զԳուլագսըզեան որպէս զի ճշմարտութիւնը խոստովանելով, աւելորդ աշխատութեանց տեղի չտայ։ Բայց Գուլագսըզեան, ինչպէս միշտ, նորէն ուրացաւ։ Ապա Անտոնեան Յակոբ էֆ. ներկայանալով, յետ երդման, ըսաւ թէ նոյն օրը Պատրիարքարանի դրան առջև աղմուկ մը լսելով, Պատրիարքարանի սրահն ելած և պատուհանէն նայելու ժամանակ, [illegible] ինչպէս նաև ձայն մը, որ կը պոռար. «Այսօր ժողով չպիտի գումարի»։ Նախագահն հարցուց թէ պոռացողը տեսած էր, Անտոնեան էֆ. պատասխանեց թէ չէր տեսած, բայց ձայնէն գուշակած էր թէ Գուլագսըզեանն էր։ Նախագահն հարցուց թէ նորա ձեռքը գաւազան տեսած էր։ Անտոնեան էֆ. այո՛ պատասխանեց։ Յետոյ ներկայացաւ չորրորդ վկայ Տէօքմէճեան Միհրան էֆէնտի, որ յետ երդման, ըսաւ թէ այն օրը տեսած էր որ Գուլագսըզեան Մարգար էֆ.՝ գաւազան ի ձեռին՝ բարկութեամբ Պատրիարքարանի սանդուղքէն վեր ելած էր, բայց չէր տեսած անոր զարնելը, որովհետև այս պահուն Պատրիարքարանի սենեակներէն մին գնացած էր։ Աստ նախագահն նորէն ստիպեց զԳուլագսըզեան, որ ճշմարտութիւնը խոստովանի, և հարցուց թէ քովը զէնք ունէ՞ր։ Գուլագսըզեան Մարգար էֆ. բացարձակապէս ժխտեց թէ՛ զարնելն և թէ՛ զէնք ունենալն, և ըսաւ թէ այն օրը կեղծ յայտարարութիւն մը տեսնելով, իրողութիւնն ստուգելու համար Պատրիարքարան գնացած էր, և գաւազանով վեր ելնելու պատճառն ալ սա էր թէ, Այվազեան անուն մարդ մ'իւր համախոհաց հետ կը հալածէր զինքն, ուստի ինքն ալ առանց քաղաքավարական օրէնքներու նայելու, գաւազանով վեր ելած էր։ Նախագահն հարցուց թէ ինչո՞ւ գաւազան առած էր իւր հետ. ամբաստանեալը պատասխանեց. — Յայտնի է, շուներուն համար։ Ունկընդիրք սկսան ծիծաղիլ և նախագահը սաստեց զԳուլագսըզեան, հարցնելով թէ իրա՞ւէ որ ծեծելէ յետոյ, գոց կառքով աճապարանօք փախած էր։ Ամբաստանեալը պատասխանեց թէ ինքն չէր փախած և կառքին վարագոյրներուն գոց լինելէն չհեռաւիր թէ ինք զինք ծածկել ուզած է։

Գուրգէն էֆէնտի խօսք առնելով, մի առ մի հերքեց Գուլագսըզեանի առարկութիւններն և ի մէջ այլոց սա գլխաւոր պարագայն յիշեց որ, եթէ Մարգար էֆ. լրագրաց մէջ հրատարակեալ փոքր ազդի մը կարեւորութիւն կուտայ, ինչո՞ւ չէր բողոքած այն լրագրաց դէմ, որք իւր անվայել արարքը խստիւ պարսաւած էին։ Այս միջոցին ուրիշ վկայ մ'ալ՝ Ն. Փափազեան էֆ՝ ներկայանալով, յետ երդման ըսաւ թէ ինք տեսած էր որ Գուրգէն էֆէնտի կը պոռար թէ այս ի՞նչէ, Պատրիարքարանի մէջ ա՛լ մարդ կը ծեծեն։

Նախագահն այս վկայութեանց և յայտնութեանց վրայ, ամբաստանեալը վերստին հարցաքննելէ և ընդհ. դատախազը լսելէ յետոյ, պատժական օրինաց 179րդ յօդուածին համեմատ դատապարտեց զԳուլագսըզեան էֆէնտի։

Ահա արդարութիւնն այսպէս յաղթանակ տարաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

—o—

ԲԱՑՈՒՄՆ 84—85 ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԻՆ

—

Ազգ. Ժողովը գումարեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ ընդ նախագահութեամբ Գեր. Տ. Խորէն Սրբազանի Նարպէյ, և ի ներկայութեան 65 երեսփոխանաց և բազմաթիւ ժողովրդեան։

Ատեանը ժամ 7 1/2ին բացուելով, նախագահ Սրբազանն՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ առ ինքն ուղղեալ հեռագիր մը կարդաց, որ կը յանձնարարէր Նորին Սրբազնութեան բանալ Ազգ. Ժողովը, և նախագահական բացման ճառն արտասանել, զոր գրաւորապէս յղած էր առ ինքն։

Աւասիկ բացման ճառին պատճէնը.

«Գեր. Տ. Խորէն Սրբազան Նարպէյ, սիրելի եղբայր ի Քրիստոս.

«Կը խնդրեմ որ մեր կողմանէ բարեհաճիք Ազգ. Ժողովոյ բացման ներկայ գտանիլ։

«Մեր սրտագին բարեմաղթութիւններն վասն պահպանութեան անգին կենաց Օգոստ. կայսեր մեզոյ, վասն բարօրութեան ընդհանուր Հայոց սիրելի ազգիս, և վասն յաջողութեան երեսփ. կրօն. քաղ. ժողովոց, և կեդր. վարչութեան վերաբերեալ ամեն խորհրդոց, ինչպես նաև գաւառ. վարչութեանց ամեն ճիւղերուն, Գեր. Նաջնորդաց, փոխանորդաց, Վանահարց և այլն, Ձեր պերճաբան լեզուաւն կատարել բարեհաճեցէք։

«Բարձրեալն հաճի ունկն դնել աղօթից մերոց, և շնորհէ մեզ ամենեցուն հոգի միաբանութեան, իմաստութեան, խոհեմութեան և իւր յաւիտենական օրհնութեամբն օրհնէ մեր Ազգը։

«Նաև յայտնեցէք մեր շնորհակալիքն երեսփ. պատուական ժողովոյն՝ իւր եկեղեցասիրական և ազգասիրական գործոց և որոշմանց համար, և մեր բարեմաղթութիւնքն՝ ապագային մէջ ընելիք օգտակար գործողութեանց համար։

«Աստուած ի մէջ մեր, և մեք մի՛ սասանեսցուք յաւիտեան։»

Աղօթակից

1884 մայիս 11 Ն. Ե

Յետ ընթերցման նախագահական ճառին, Խորէն Սրբազան՝ երկար և գեղեցիկ բանախօսութիւն մ'ընելով՝ գոհութիւն յայտնեց ի մասին այն յաջողութեան, զոր Ազգ. Ժողովը ստացաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետական ընտրութեան խնդրոյն մէջ, ի փառս Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ և յօգուտ Ազգին։ Յետոյ Ազգ. Ժողովոյ անցեալին մէջ ունեցած եկեղեցասիրական և ազգասիրական եռանդուն գործունէութիւնը գովելով՝ յոյս յայտնեց թէ յառաջիկայ շրջանին մէջ եւս Ազգ. Ժողովը առաւել եւս պիտի փայլի ազգօգուտ խնդրոց կարգադրութեամբք ու որոշմամբք, մանաւանդ դատարակութեան մեծ խնդիրը քննելով և սերտելով և ի գլուխ հանելով ի մեծ գոհութիւն հանուր ազգին։ Ապա, Ազգ. Ժողովոյ մէջ եղած կուսակցութեանց գոյութեան կարեւորութեանը վրայ խօսելով՝ կնքեց իւր խօսքն, առաջարկելով որ երեսփոխանք՝ յոտին կանգնած՝ բարեմաղթու լինին վասն թանկագին կենաց Վեհ. Սուլթանին, Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշային և Օսմ. Նախարարութեան։

Ժողովը՝ յոտին կանգնած՝ «Ամէն»ներու մրմնջմամբ՝ իւր բարեմաղթութիւնն յայտնեց, և ապա իւր առաջամեայ Մայր-դիւանը կազմեց երեսփոխանաց երիցագունին՝ Քրիստոստուր էֆ. Ղազարոսեանի՝ ատենապետութեամբ և կրտսերագունին՝ Յ. Գուրգէն էֆ.ի՝ ատենադպրութեամբ։

Յետոյ Ժողովը Մայր-դիւանի առաջին ատենապետի ընտրութեան ձեռնարկելով, 56 քուէարկուաց մասնակցութեամբ, Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան 24 քուէ և Քրիստոստուր Ղազարոսեան 18 քուէ ստացան. և որովհետև առաջին ատենապետը պէտք էր ըստ օրինի բացարձակ քուէով ընտրուիլ, հարկ եղաւ կրկնել քուէարկութիւնն, և [illegible] Տիգրան էֆ. [illegible] 30 քուէ ստանալով՝ հռչակեցաւ առաջին Ատենապետ։

Այնուհետեւ Բ. և Գ. ատենապետաց ընտրութիւնը կատարուելով՝ ընտրուեցան

Քրիստոստուր էֆ. Ղազարոսեան Բ. Ատենապետ, քուէ 30.

Յովհաննէս էֆ. Թորոսեան Գ. Ատենապետ, քուէ 22։

Յետոյ երեք Ատենադպրաց ընտրութեան ձեռնարկուելով՝ ընտրուեցան

Յովհաննէս էֆ. Արշակունի Ա. Ատենադպիր, 32 քուէ.

Տիգրան էֆ. Հիւնքեարպէյեան Բ. Ատենադպիր, 28 քուէ.

Յակոբ էֆ. Պոշնակեան Գ. Ատենադպիր, 24 քուէ։

Մայր դիւանի կազմութենէն յետոյ, Մ. Ջերազ էֆ.՝ երկար ժամանակէ ի վեր մայրաքաղաքէս բացակայ եղող Աւետիս էֆ. Սուրէնեան, Լեւոն էֆ. Գափամաճեան և Սարգիս էֆ. Աղաբէկեան երեսփոխանաց հրաժարեցուցումը պահանջեց ըստ օրինի, և առաջարկեց նոցա տեղ ուրիշներ ընտրել. սակայն երեսփոխանաց ոմանց առաջարկութեամբ՝ Ժողովը յանձնարարեց իւր Մայր-Դիւանին, որպէս զի թէ՛ այդ երեսփոխանաց և թէ՛ ուրիշներու, եթէ կան, բացակայութեան պատճառներուն վրայ հարկ եղած տեղեկութիւնները քաղելէ յետոյ, տեղեկագրէ առ Ժողովն ի տնօրինութիւն։

Կարգացուեցաւ ապա Քաղ. Ժողովոյ հրաժարագիրն, որ իւր սահմանադրական երկամեայ շրջանը վերջացած համարելով՝ կը հրաժարէր և յաջորդի մ'ընտրութիւնը կ'առաջարկէր։

Մ. Մելիքեան էֆ. առաջարկեց որ Քաղ. Ժողովը իւր պաշտօնը չարունակէ մինչև յառաջիկայ Նոյեմբեր ամիսը, քանի որ իւր ընտրութիւնն 1881 Նոյեմբեր ամսէն կ'սկսի և երկու տարին լրանալու համար դեռ վեց ամիս կայ։

Մ. Զոպանեան էֆ. դէմ խօսելով, յայտնեց թէ վարչական ժողովոյ ընտրութեան ժամանակն ըստ օրինի մայիս ամսոյ սկիզբն է, և ո՛չ ուրիշ ատեն։

Յ. Գուրգէն էֆ. համամտեցաւ Մ. Մելիքեան էֆ.ի, յայտնելով միանգամայն թէ, չորս հրաժարելոց տեղ, որք էին Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան, Գրիգոր էֆ. Խաչեան, Յովհաննէս էֆ. Թորոսեան և Տոքթ. Տիգրան էֆ. Փէշտիմալճեան, նոր անդամներ ընտրուելով՝ Ժողովն ամբողջանայ։

Վահան Էրզրումլեան յայտնեց թէ Քաղ. Ժողովը պէտք է շարունակէ իւր պաշտօնը մինչև յառաջիկայ տարւոյ մայիսի սկիզբն, որով յանժամ և եթէ կատարած կը լինի իւր սահմանադրական երկամեայ շրջանը, և առաջարկեց որ Ամեն. Ս. Պատրիարքը չորս հրաժարեալ ժողովականաց ազգասիրական զգացմանց կոչում ընելով, հրաւիրէ ի պաշտօն, և երբ դարձեալ նոքա չընդունին զայս հրաւէր, յանժամ ձեռնարկուի նոր անդամոց ընտրութեան յանձնաժողովի Քաղ. Ժողովոյ։

Մարտիրոս Եպիսկոպոս Իզմիրլեան. — Քաղ. Ժողովն 1881 Նոյեմբերին առաջամեայ ընտրուեցաւ, և երբ Ս. Պատրիարքը վերադարձաւ յիւր աթոռ, և ընտրական ժամանակն, այսինքն մայիսի սկիզբն հասաւ, առաջարկեց Ն. Սրբազնութեան որ նոյն առաջամեայ Քաղ. Ժողովն հաստատուի և չարունակէ իւր պաշտօնավարութիւնն, և Ժողովն ընդունեց. ուստի՝ այս տեսութեամբ՝ Քաղ. Ժողովոյ պաշտօնավարութիւնը կ'սկսի անցեալ տարւոյ այս ժամանակէն և դեռ եւս տարի մը կայ իւր երկամեայ շրջանի լրացման. ուստի, պէտք է Քաղ. Ժողովը չարունակէ իւր պաշտօնը, մանաւանդ այնպիսի ժամանակ մը, որը յոյժ դժուարագոյն և կենսական խնդիրներ կան մեր առջև։

Կ. Սվազեան էֆ. առաջարկեց Քաղ. Ժողովոյ հրաժարագիրն Օրակարգն անցուցանելով, յաջորդ նստին վիճաբանութեան ենթարկել։

Մ. Զէրաշ էֆ. Ներքին կանոնագրութեան մէկ յօդուածն յիշեցուց, որ կը տրամադրէր թէ, յետ կազմութեան Մայր-Դիւանին, անմիջապէս Նախաքննիչ դիւանաց կազմութեան պէտք է ձեռնարկել՝ եթէ ժամանակ լինի. ուստի առաջարկեց առ այժմ թողուլ այս խնդիրն և յետ կազմութեան Նախաքննիչ դիւանաց, զբաղիլ անով։

Քանի մ'երեսփոխանք եւս թեր ու դէմ խօսելէ յետոյ, Ժողովն որոշեց այս խնդիրն յառաջիկայ նստն թողուլ, որ պիտի գումարի ութ օրէն, և ատեանը փակեցաւ ժամ 9 1/2 ին։

Հեռագիր Վարչութեան

«Առ ՄԱԿԱՐ Ս բազան Արքեպիսկոպոս, Տեղակալ Նախագահի Ս. Սինոդին.

«Հայոց Պատրիարքարանի խառն Ժողովն իւր և Ազգին երախտագիտութեան հաւաստիքը կը ներկայէ՝ Համազգային Ընտրողական Ժողովոյն յաջող արդեանց և մեր Պատրիարքին՝ ՆԵՐՍԷՍԻ՝ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս ընտրուելուն համար։» Սրբազանութիւն։

Հետեւեալ հեռագրերը մեզ հաղորդուած են հրատարակելու խնդրանքով։

Պոլիս մայիս 12.

Մակար Արքեպիսկոպոս, Կաթողիկոսական Տեղապահ, Յէջմիածին.

Խրիմեան Թուրքիոյ եւ Էջմիածնի քուէներով երկրորդ օրինաւոր ընտրեցին է. ոգի ի բոյն կը բողոքենք ապօրինաւորութեան դէմ. արդարութիւն եւ բացատրութիւն կը խնդրենք անհամբերութեամբ

Պատգամաւորք
7500 ժողովրդեան
Հ. Աճէմեան, Գ. Ճանեան
Խ. Աղանեան Աբեղիս Ն. Գալէնեան

Պոլիս մայիս 12.

Առ . . . . . .

Ի Տփղիս.

Հայրիկին երկրորդ ընտրելիութեան իրաւունքը զոհուած է. ժողովուրդը բողոքեց Մակարին եւ իւր իրաւանց պաշտպանութեան համար ձեզ կը դիմէ։

Պատգամաւորք
7500 ժողովրդեան
Հ. Աճէմեան, Գ. Ճանեան
Խ. Աղանեան Աբեղիս Ն. Գալէնեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿ

—o—

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ։ — Այս չաբթուան մէջ վերջապէս ընտրեցաւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն։ Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան Հայրն, ստուար մեծամասնութեամբ քուէից, կոչուեցաւ ի Գահ Հայրապետական Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին։ Էջմիածէն եկած թէ՛ պաշտօնական և թէ մասնաւոր հեռագրերէն քաղելով, հետեւեալ կերպիւ կ'ամփոփենք այս մեծ արարողութեան պարագայները։

Անցեալ շաբաթ օրը, 5 մայիս, Սինոդն և վիճակային Պատգամաւորներն Էջմիածնի մէջ նախապատրաստական նիստ մը կը կազմեն, յորում կը ներկայանայ Պ. Մեհրապով, ի դիմաց Ռուս կառավարութեան, և կը յայտարարէ. «Իբրև ներկայացուցիչ կառավարութեան, կը շնորհաւորեմ զձեզ ներկայ ապրողութեան առթիւ, որ կը հաստատէ մեր յարգանքն ու մեծարանքը դէպի Ս. Աթոռն, և Հայոց սիրտերը պիտի լնու բարձր և վսեմ զգացմամբ, և որդիական սիրով։ Ճանաչելով զբարձր կարեւորութիւնն Ս. Առոռոյ վրայ Հայ Ազգին, կայսերական կառավարութիւնը լիակատար ազատութիւն կը շնորհէ կաթողիկոսի ընտրութեան համար։ Իւր միակ փափաքն է Ս. Աթոռոյն վրայ տեսնել արժանաւոր ոմն եկեղեցական»։ Այս բանախօսութենէն յետոյ, կը կարդացուի Ներսէս Սրբազանի հրաժարականը։ Մակար Սրբազան կը յայտարարէ թէ Ներսէս Սրբազանի հրաժարականն անընդունելի է, և կը յարէ թէ, «կաթողիկոսական ընտրութիւնը պիտի կատարի Կ. Պոլսոյ ընտրելեաց վրայ»։ Ժողովականք դոհութիւն կը յայտնեն կաթողիկոսական Տեղապահին այս յայտարարութեան համար, և միաձայնութեամբ կը մերժեն Ներսէս Սրբազանի հրաժարականն։

Այս նախապատրաստական նիստէն յետոյ, կառավարութիւնը կէս պաշտօնապէս կ'իմացնէ ժողովականաց թէ անհնար է որ Ներսէս Սրբազան ետ առնու իւր հրաժարականն, և ժողովականք մեծապէս կը շփոթին և կը ցաւին։

Երկուշաբթի օրը, կաթողիկոսի ընտրութեան երեք աւուրց առաջինը լինելով, մեծահանդէս պատարագ մը կը մատուցուի Ս. Իշման տաճարին մէջ, և կը պատարագէ Երեմիա եպիսկոպոս։ Յետ եկեղեցական արարողութեան, աշխարհական պատուիրակք կ'ընեն այն երդումը, զոր անցեալները Մոէն արտասանած էր Աշտարակէն։ Ապա մեծ ճաշ մը կը տուի վիճակաւոր Առաջնորդաց և աշխարհական Պատուիրակաց։

Երեքշաբթի օրը, Պալատենիոյ տրամադրած քառանուն ցանկին պատրաստութեան համար, ժողովականք կը համախմբին Ս. Իշման տաճարին մէջ, որ պարագային համեստ պատրաստուած էր։

Մակար Սրբազան կը նախագահէր։ Իւր աջ կողմը բազմած էին եպիսկոպոսք երկրութեան կարգաւ։ Իւր ձախ կողմն՝ աշխարհական պատուիրակք ըստ կարեւորութեան իրենց ներկայացուցած քաղաքաց։

Սովորական աղօթքներէն յետոյ, Մակար Սրբազան ճառ մը կ'արտասանէ ըսելով. «Զորս կաթողիկոսներու ընտրութեան ներկայ գտնուած եմ, և հինգ կաթողիկոս տեսած։ Ամենքն ալ կը պատշաճէին իրենց ժամանակին պիտոյից ու պահանջմանց։ Կը մաղթեմ որ այնպէս լինի նոր կաթողիկոսն ալ, որ Ներսէսն է։»

Այս բանախօսութենէն յետոյ, Պրոկուրորը կը կարդայ կառավարական հրամանագիրը վասն բացման ժողովոյն և ընտրութեան կաթողիկոսի։ Կը կարդացուի նաև եպիսկոպոսաց ցանկ մը առ ի դիւրութիւն ընտրողաց։ Յետոյ կը կարդացուի Մակար Սրբազանի մէկ ուրիշ բանախօսութիւն, յայտարարող թէ.

«Թուրքիոյ Հայոց ընտրական եղանակը չէ ընդունուած Ռուսիոյ կայսերական կառավարութեան կողմէ։ Բայց Ընտրող. Ժողովս պարտաւոր է աղդուապէս պաշտպանել Թուրքիոյ Հայոց իրաւունքն՝ ընդունելով անոնց ընտրեալներն, որք են՝ Կ. Պոլսոյ Ազգային Ժողովոյն քուէարկած երեք ընտրելիներն։ Բայց որովհետև օրէնքը կը պահանջէ չորրորդ ընտրելի մ'եւս ունենալ, ես կ'առաջարկեմ այդ չորրորդ ընտրելին առնուլ Կ. Պոլսոյ Եկեղ. Համագ. Ժողովոյ ցանկէն։ Բայց ես ինքս բացարձակապէս կը հրաժարիմ Կաթողիկոսական ընտրելիութենէ։

Ասոր վրայ, Ժողովը Դեպուտատներէ կ'ընդունի Կ. Պոլսոյ Ազգային Ժողովոյն ընտրեալաց ցանկն, իբրև չորրորդ աւելցնելով Երուսաղիմայ Պատրիարք Եսայի Սրբազանն, որոյ անունը կ'առնուի Համագումարին ցանկէն։

Հետեւապէս, առաջին քուէարկութեան արդիւնքը կը լինի Ներսէս Պատրիարք, Խրիմեան Հայրիկ, Մելքիսեդեկ Սրբազան, Եսայի Պատրիարք։

Այս կերպով թէ՛ Թուրքիոյ Հայոց իրաւունքն յարգուած, և թէ՛ Ներսէս Սրբազան առաջին ընտրելի եղած լինելով, սոյն երեքշաբթի աւուր գործողութեանց արդիւնքը մեծ դոհութիւն կը պատճառէ։ Բայց նոյն միջոցին, Ներսէս Սրբազան, իմանալով թէ իւր հրաժարական շաբաթ աւուր նախապատրաստական նստին մէջ մերժուեր է, նոր հրաժարական մը կը ղրկէ Յէջմիածին, որ դարձեալ շփոթութիւն կը պատճառէ ժողովականաց համախորհուրդ որոշած կարգադրութեանց մէջ։

Չորեքշաբթի օրը, 1884 մայիս 9/21, տեղի կ'ունենայ վերջնական ընտրութիւն։ Արդիւնքն յայտնի է արդէն. բայց ընդարձակ հեռագիր մը, զոր յարգոյ պաշտօնակից մը իւր Էջմիածնի թղթակցէն առնելով հրատարակած էր երէկ, կարեւոր տեղեկութիւններ կը պարունակէ այս նկատմամբ։

Չորեքշաբթի օրն Էջմիածնի մէջ օդը շատ պայծառ և դեղեցիկ էր, և խուռն բազմութիւն մօտակայ և հեռաւոր հայ ժողովրդոյ կը պաշարէր և կը ծածկէր Էջմիածնի շրջակայքն ու վանքը։ Նախ քան զբացումն նստին, Ներսէս Սրբազանէն վերոյիշեալ նոր հեռագիրն եկած լինելով, Սինոդը կ'առաջարկէ յետաձգել նոյն աւուր նիստը։ Բայց աշխարհական պատգամաւորք կ'ընդդիմանան և ի վերջոյ Սինոդն ետ կ'առնու իւր առաջարկը։

Կէս օրէն ճիշդ երկու ժամ առաջ ատեանը կը բացուի։ Մակար Սրբազան կը կարդայ Ներսէս Սրբազանի նոր հրաժարական։ Աշխարհական պատգամաւորք կ'առաջարկեն մերժել այս հրաժարականն ալ, և այս առաջարկութիւնը քուէի դրուելով, 24 ձայնիւ կ'ընդունուի։ Ժողովականաց թիւն էր 32։ Ապա կ'սկսի բուն իսկ կաթողիկոսի ընտրութիւնը։ Կառավարութեան ներկայացուցիչ Պ. Մեհրապով կ'առաջարկէ ընդունիլ զՄակար Սրբազան Իբրև պատուիրակ Հայոց Կ. Պոլսոյ։ Մակար Սրբազան կը պատասխանէ թէ ինք 130 ձայնի ներկայացուցիչ է։ Պ. Մեհրապով կը հաւանի այս յայտարարութեան։ Ընտրական գործողութիւնն յայնժամ կ'սկսի։ Նախ Ներսէսի անունը կը տրուի։ Պատգամաւորք լռին հանդարտութեամբ կուտան իրենց քուէները Ներսէսի։ Զորս (՞.) եպիսկոպոսունք և երկու վարդապետք, որք Ներսէսի անհաշտ թշնամի նկատուած են, հակառակ Ներսէսի քուէ կուտան՝ «Ոչ ընտրեմ» ըսելով։ Բոլոր մնացեալ ժողովականք Ներսէսի քուէ կուտան, որ այսու ամենայնիւ, 27 քուէ կ'ստանայ, և կը լինի ընտրեալ կաթողիկոս Ազգին։ Ապա Խրիմեանի անունը կ'արտասանուի, և 13 քուէներ կը տրուին Ն. Սրբազնութեան։ Ապա Մակար Սրբազան Եսայի Պատրիարքին անունը կ'առաջարկէ։ Պատգամաւորք կը պահանջեն որ Կ. Պոլսոյ ցանկին կարդը չփոխուի, և Մելքիսեդեկ Մուրատեան Սրբազանի անունն առաջարկուի, որ երրորդ է։ Մակար Սրբազան քիչ մը կ'ընդդիմանայ, բայց ի վերջոյ տեղի տալով, կ'առաջարկէ Զմիւռնիոյ Գեր. Առաջնորդին անունն, որ կ'ստանայ տասն և ինն քուէ։ Եւ որովհետև յետոյ Եսայի Պատրիարք ութ քուէ միայն կը շահի, Մելքիսեդեկ Սրբազան կը լինի երկրորդ ընտրեալ։ Այս մասին կ'ըսուի թէ Պատգամաւորք «գերընտիր պատճառներ» ունէին Խրիմեան Հայրիկն երկրորդ չընելու. և Ներսէս Պատրիարքին անունէն յետոյ, Մելքիսեդեկ Սրբազանին անունը դնելու Զարին Ներկայելի երկանուն ցանկին վրայ։

Երբ քուէարկութիւնը կը վերջանայ և արդիւնքը կը հռչակուի, ընդհանուր ուրախութեան ցոյցերով կ'ընդունուի։ Հարիւրաւոր հեռագրեր անմիջապէս կը պատանաւեն կողմ, այս ուրախարիթ լուրն աւետելու աշխարհի ամեն հայաբնակ երկիրներ։ Երեկոյին մեծ և փառաւոր հացկերոյթ մը կը տուի, յորում եռանդալից բաժակներ կը պարպուին ՆԵՐՍԷՍ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ կենաց։ Անհնար է նկարագրել տեղական ժողովրդեան ու ժողովականաց վրայ տիրող ուրախութիւնը։ Պատգամաւորք Ռուսահայոց, Պարսկահայոց և Հնդկահայոց, Ս. Սինոդն իբրև ներկայացուցիչ Ս. Էջմիածնի հոգեւորականութեան և վիճակաց Առաջնորդք, ամենեքին շնորհաւորութեան հեռագրեր կ'ուղղեն առ Ներսէս Զ. Կաթողիկոսն Ամենայն Հայոց։ Ն. Սրբազնութեան կողմէ նոր հրաժարական մը այնչափ ցաւալի և անընդունելի է որ «ազդագաւ ոճիր» մը պիտի նկատուի եղեր Ռուսիոյ Հայոց կողմէ։ Վերջապէս, չորեքշաբթի երեկոյ մեծ լուսավառութիւն կը լինի Էջմիածնի, Վաղարշապատու և Երեւանայ մէջ։

Զմոռնանք յիշատակել թէ կառավարութիւնն եւս իւր ներկայացուցչին միջոցաւ Ընտրող. ժողովոյն իւր գոհունակութիւնն ու շնորհաւորութիւնները կը ներկայէ ժողովոյն բռնած իմաստուն ընթացքին և ձեռք բերած արդեանց համար։ Ապա Պ. Մեհրապով ժողովոյն Նախագահ Մակար Սրբազանի աջը կը համբուրէ։

* * *

Այսպէս ահա կատարուած է Էջմիածնի կաթողիկոսին ընտրութիւնը։ Բայց Ներսէս Ծրբազան նորէն հրաժարական ղրկած է, և այս բան քիչ մտահոգութիւն չպատճառեր սոյն պահուս, մանաւանդ Ռուսիոյ Հայոց մէջ, որք եռանդալից ցնծութիւն ցոյց կուտային Ն. Սրբազնութեան ընտրութեան առթիւ։ Թէ ... Հայոց չուզեր թէ Ներսէս կաթողիկոս պիտի խոնարհի Ազգին ու եկեղեցւոյն այս բացորոշ կամաց առջև, և Ս. Գրիգոր Լուսաւորչայ, Մեծին Ներսէսի, Ներսէս Շնորհալւոյ և Ներսէս Աշտարակեցւոյ Գահուն վրայ բազմած, Ազգին և Եկեղեցւոյն համար օգտակար ծառայութեանց նոր շարք մը պիտի սկսի։

Այս յուսով, Մոէ. կը փութայ շնորհաւորել զԱմեն. Տ. Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոս վարժապետեան Պատրիարք Կ. Պոլսոյ, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրուելուն առթիւ։

Էջմիածնէն եկած հեռագրեր յոյս կը յայտնեն թէ ի գործ դրուած ընտրական եղանակն, ինչպէս նաև ընտրութեան արդիւնքը դոհութիւն պիտի պատճառեն ի Կ. Պոլիս։

Ընտրական եղանակի մէջ, կ'երեւի թէ մեր Ազգային ժողովոյ քուէները վերջին քուէարկութեան մէջ չեն բարդուած ներկայից քուէներուն վրայ։ Բայց և այնպէս, դոհացուցիչ է տեսնել թէ Ընտրողական ժողովը բանաւոր իրաւախոհութիւն մ'ըրած է, հաշտեցնելով երկու կողմանց իրաւունքներն։ Երբ նոր կաթողիկոսը բազմի իւր Աթոռին վրայ, հարկաւ իւր առաջին դորձերէն մին պիտի լինի իւր յաջորդաց ընտրութեան միակերպ և ընդհանուր օրէնք մը շինել՝ ամեն երկիրներու Հայոց գործակցութեամբ։

Գալով ընտրութեան արդիւնքին, որովհետև Ներսէս Պատրիարք թէ՛ Թուրքիոյ և թէ՛ Ռուսիոյ Հայոց քուէներուն մեծամասնութիւնն ունէր իւր կողմ, դոհացուցիչ է բնականաբար տեսնել թէ, Ազգին մեծամասնութենէ ընտրեալը կը լինի կաթողիկոս, որովհետև տարակոյս չկայ թէ Զարն ալ պիտի վաւերացնէ Ն. Սրբազնութեան ընտրութիւնն։

Երկրորդ ընտրելոյն վրայ է որ կարծիքները կը զանազանին։ Բայց եթէ Էջմիածնի Ընտրողական ժողովն, իւր մասնակցութեան իրաւունքն ի գործ դնելով ի դիմաց Ռուսիոյ, Պարսկաստանի և Հնդկաստանի Հայոց, զՄելքիսեդեկ Սրբազան երկրորդ ընտրեր է փոխանակ Խրիմեանի, մեք յայտ որ և է անկանոնութիւն կամ անպատեհութիւն չենք տեսներ։ Աւելի յառաջ երթալով կը յայտարարենք թէ, քուէարկութեան այս երկրորդ մասն ալ առաջին մասին չափ դոհութիւն պատճառած է մեզ։

Երկրորդ ընտրելի՝ կաթողիկոս ըսել չէ, բայց իրմիրի Առաջնորդը կաթողիկոս լինելու համար իսկ ունի մեծամեծ արժանիքներ, որք միայն Ներսէս Պատրիարքի արժանեաց տեղի կուտան, և ոչ ուրիշ ընտրելոյ մը։

Ասկեց զատ, Ազգ. ժողովոյն մէջ ալ, Մելքիսեդեկ Սրբազան Խրիմեան Սրբազանէն 8 քուէ միայն պակաս ունէր։ Այս տարբերութիւնն ալ չուտով կը բացատրուի, երբ յիշեցնենք թէ այն օրերն ժողովրդեան մէկ մասնաւոր դասուն մէջ օրպիսի շարժում մը կը տեսնուէր Խրիմեան Հայրիկին ի նպաստ, և թէ երեսփոխանք, մանաւանդ վերջին օրն, օրպիսի նիւթական ճնշման ներքև տեսան զիրենք ի Մայր եկեղեցւոյ։

Իսկ Համադումարի ցանկին մէջ Մելքիսեդեկ Սրբազան Խրիմեան Սրբազանէն վեր կը գտնուէր։ Այս պարագայներն ահա ի նկատ ունենալով, մեք իրաւունք ունինք Էջմիածնի Սինոդն ու Միաբանութիւնն, Ռուսիոյ, Պարսկաստանի և Հնդկաստանի վիճակաց եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորներն շնորհաւորելու թէ՛ Ներսէս Պատրիարքը Կաթողիկոս ընտրած և թէ՛ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան Տոքթոր նշանակած լինելնուն համար։ Ներկայն Առաջնոյն է, և պէտք է լինի։ Ամէն կը յուսանք թէ ապագայն Երկրորդին է։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

—

Էջմիածին, 21 մայիս

Ներսէս, Պատրիարք Հայոց, Կ. Պոլիս.

Ներկայացուցիչք Սինոդի, Էջմիածնի Միաբանութիւնն, եւ վիճակաւոր Առաջնորդք, Պատուիրակք Հայոց Ռուսիոյ, Պարսկաստանի եւ Հնդկաց, բարեբաստ կը համարին զինքեանս. Թէ հաւատարիմ թարգման եղած են համայն Հայոց՝ կոչելով զՁեր Սրբութիւն ի գահ Քահանայապետական Սրբոյ Լուսաւորչին Ամենքս ալ, Սրբազան Տէր, լիակատար վստահութիւն ունինք թէ, Ձեր Կաթողիկոսութիւնն երջանկութիւն պիտի պատճառէ եկեղեցւոյն եւ Ազգին, եւ թէ Ներսէս Վեցերորդի անունն Հայոց մէջ պիտի օրհնուի, որպէս օրհնուած են իւս հինգ Ներսէսներու անունները։

(Աստուածատուրեան)

Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս Բաբամեան. Գրիգոր Արք. Սպղինեան. Սեսրոպ Արք. Սմիրատեան. Գրիգոր Արք. Աղաթիրեան. Թադէոս Արք. Դանիէլեան. Ստեփան Արք. Միսիթարեան. Գէորգ Արք. Սուրէնեան. Արիստակէս Արք. Սեդրաքեան. Սերովբէ Արք. Արարատեան։

Յուսիկ վարդ. Մովսէսեան, Գահրէմանեան. Մելիք աղա Մաթեան. Դաստուր խան, Ներսէս Ներսէսեան. Դալա պէկ (՞). Մելիք Կիրակոսեան. Աւետարանդ Գասանեան. Յովհաննէս Սարգիսեան. Սարգիս Վարշամեան. Արշակ Նահապետեան. Արգար Յովհաննէսեան։

—

Էջմիածին, 21 մայիս

Ծայրագոյն Պատրիարք, Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Ներսէս, Կ. Պոլիս, Պատրիարքարան Հայոց.

Հաճեցէք ընդունիլ մեր անկեղծագոյն եւ խոնարհագոյն շնորհաւորութիւնները Ձեր ի գահ Կաթողիկոսութեան բարձրացման առթիւ։

Առաջնորդ Ղարագաղի, Գրիգոր Սաֆենեան
Յովսէփ եպիսկ. Անդրամ Սինոդի

—

Էջմիածին, 21 մայիս

Ներսէս, Ծայրագոյն Պատրիարք, Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Կ. Պոլիս.

Բարեբաստ եմք եւ բերկրալից. Թոյլ տուէք մեզ, Սրբազան Տէր, ներկայել մեր խոնարհագոյն շնորհաւորութիւնները։

Առաջ. Աբրահամ Սահակ, Գասպար,
Եփրեմ, Դաւիթ, Մարգար։

—

Նոր Նախիջեւան, 22 մայիս.

Կ. Պոլիս Պատրիարք Հայոց Ներսէս.

Իմանալով այս աւուր ուրախալից լուրն, որ կը ծանուցանէր Ձեր Սրբազնութեան ընտրութիւնն ի Կաթողիկոսութիւն Ամենայն Հայոց, ամենայն բնակիչք Նոր Նախիջեւանու մոլեգին ցնծութեամբ լցուեցան։ Ձեր աջը կը համբուրեն, եւ իրենց որդիական յարգաիր զգացմանց հաւատիքը կ'ուղղեն առ Ձեզ։ Կը գոհանան Աստուծմէ, զի այսօր կատարեցաւ համայն ազգին փափաքը։ Կը փութամ ուրեմն ներկայել Ձեր Սրբազնութեան Նոր Նախիջեւանու ժողովրդեան շնորհաւորութիւնները։

Քաղաքապետ Նոր Նախիջեւանու
ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԼԴԻԿԵԱՆ

—

Տփղիս 22 մայիս.

Կ. Պոլիս, Պատրիարք Ներսէս.

Համայն Հայոց հետ, ես եւս բարեբաստ կը համարիմ զիս շնորհաւորելով Ձեր սրբազան ընտրութիւնն ի կաթողիկոսութիւն։ Կը յուսամ իմ յարգանքս Էջմիածնի մէջ անձնապէս ներկայել Ձեր Սրբազնութեան։

Դեր-Հէրապետեան Կամսարական

—

Մոսկուա 22 մայիս.

Կ. Պոլիս, Պատրիարք Հայոց, Ներսէս.

Մոսկուա ամենեքեանս բերկրալի սրտով շնորհաւորում ենք երէկեան ընտրութիւնն, համբուրելով Սրբազնութեանդ Աջն։

Աստ. Յովհաննէս Սարգիսեան
(Տ. Յովհ.)

—

Տփղիս 22 մայիս.

Պատրիարք Ներսէս, Կ. Պոլիս.

Ցանկեցած սրտից շնորհաւորեմք զՁերդ Վեհափառութեան կաթողիկոսութիւնը։

Աբել Ադրեսեան, Աբուլեան,
Մելէտ Քէշիշեանց

—

Երեւան մայիս 22.

Ներսէս Սրբազան, Հայրապետ ամենայն Հայոց, Կ. Պոլիս.

Որդիական ակնածութեամբ փութամ շնորհաւորել զգահակալութիւն Ձեր Լուսաւորչի մերոյ Սրբոյն Գրիգորի Աթոռոյն. լցեալ եմք ընդհանուր բերկրութեամբ, կեցցէ՛ Վեհափառութիւն Ձեր ի բարձունս Թորգոմեանց։

Գոնչիգրեանց

—

Տփղիս 22 մայիս.

Ներսէս Սրբազան, Պատրիարք Կ. Պոլսոյ.

Հաճեցէք ընդունիլ մեր խոնարհ բարեմաղթութիւններն, որդիական յարգանքն ու անձնուէր զգացումները։

Տոքթոր Ադրոյ, Շահպարոնեանց,
Պապաեան, Տնօրէն Պ-նդայի
Ադելխանեանց Պապաեանց

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսահայաստանէն ապրիլ 26 թուով հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն մեզ կաթողիկոսական ընտրութեան նախապատրաստական գործողութեանց վրայ.

Կառավարութիւնը ծանոյց Սինոդին թէ՝ Տփղիսի դրաքննիչ ատեանի աւագ անդամ Պ. Մեհրապեանց Միւլէյման-Խանեանց՝ կառավարութեան կողմէ ներկայացուցիչ նշանակեալ է ներկայ գտնուելու կաթողիկոսական ընտրութեան, պատուէր տուելով նմա որ կառավարութենէ տրուած հրահանգաց ճշդիւ գործադրութեան վրայ ուշի ուշով հսկէ։

Կառավարութիւնը նմանապէս հայտարդած էր Սինոդին հեռագրաւ թէ, Գեր. Խորէն եպիսկոպոս Նար-Պէյ պատուիրակ կուգայ Կ. Պոլսէն, ուստի և Բեդրսպուրկէն ստացած պատուէրին համաձայն՝ հեռագրեր է Երեւանայ նահանգապետին, ինչպէս նաև Վաղարշապատի գաւառապետին, որ պատուով ընդունին զԽորէն եպիսկոպոս Նար-Պէյ։

Կառավարութեան վերջին մի հեռագիրն ալ առ Սինոդն՝ կը ծանուցանէ թէ, Կ. Պոլսէն պատուիրակ ղրկելն զանց առնուելով, կաթողիկոսական ընտրութիւնը 1843 ի (Ներսէս Ե. ի) ընտրութեան եղանակաւը պէտք է կատարուի։

Բաւական հաւատարիմ աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ, Ռուս կառավարութիւնը գաղտնի և որոշ հրահանգ տուած է Պ. Մեհրապեանցի, որ Էջմիածնի ընտրութեան մէջ ոչանայ քուէից մեծամասնութիւնը Խրիմեան Սրբազանի վրայ կեդրոնացնելու (*)։

Մակար Սրբազան իւր նախկին վրդովմունքէն ու ներքին յուզմունքէն հանդարտած, և դարձեալ ուշիմաբար և խոհեմութեամբ դիտելու սկսած կ'երեւի, ընտրական խնդրոյն նորոգ դարձուածոց առջեւ։ Կ'իմացուի թէ ամեն օր ի ժողով կը դումարէ զՍինոդն, ընտրութեան պարագայներն կարգադրելու, և իրաւախոհական ու հաշտասէր ընթացք մը բռնուելու համար Թուրքիոյ Հայոց և Երեսփոխանաց ժողովոյ նկատմամբ։

Մակար Սրբազան իւր Պեսարպիոյ վիճակին թեմական քուէարկին համար իրեն փոխանորդ կարգեր է զՄարգիս վարդապետ Գասպարեանց։

Ստուգապէս կը հաւաստեն թէ Մակար Սրբազան հաստատապէս մտադրած է կաթողիկոսական ընտրելիութենէ հրաժարելու՝ ընտրողական ժողովոյ առաջին նստին մէջ։

Ծ'էջմիածնի գումարեալ եկեղեցական և աշխարհական պատուիրակք երդմամբ ուխտեր են ընտրութեան մասնակցութենէ հրաժարիլ և տաճարէն մեկնիլ անմիջապէս պնդէ՛ իւր պահանջմանցը վրայ, կամ բռնութեամբ մերժէ թուրքիոյ Հայոց 65 վիճակաց ձայնից մասնակցութիւնը, և կամ եթէ մի ներքին գժտութիւն կամ երկպառակութիւն յարուցանել յաջողի։

Միանգամայն սրտերը են թրքահայոց վերջին իրաւախոհական անդրէնութեան ըստ ամենայնի համակերպիլ։

Ռուսահայ դպրոցաց նկատմամբ հրատարակեալ նոր կանոնագրին դէմ ազգու ընդդիմութիւն մը կը պատրաստուի Էջմիածնի հոգեւոր իշխանութեան կողմէն։

ԵՈԶՂԱՏՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՑ ՎԻՃԱԿԸ

—o—

(Շար. Ե. Վերջ.)

Գ.

ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՆ միշտ փորձանք մ'եւ անպատուութիւն մը բերած են ազգին գլխուն։

Ս. Երրորդմայ Պարոյրոյ Քաղաքն Մանաստիրը՝ բնաւ գործ մը չտեսաւ և Կ. Պոլսոյ Ցանձնաժողովին ղրկուած ահագին անտուկ մը լի նուիրատուներն դեռ բանտարկեալ կը մնան։

Գաղարիոյ սովուոյ համար կազմուած Ցանձնաժողովն՝ 1874–75ին գործելէ ետքը՝ իր քով մնաց 150 ոսկւոյ գումար մը, որմէ ալ և այլ ծախքեր հանուելով՝ 100 ոսկի մնաց Ցանձնաժողովոյ Ատենապետ Աղանեան Բէսմի էֆէնտիի վրայ։ Անցեալ տարի Ազգ. Ժողովն այս գումարը խնդրեց. բայց Ա. Բէսմի էֆ. մերժեց և Ժողովը կառավարութեան դիմելով 100 ոսկւոյ վճիռ մը ձեռք ձգեց։ Աղանեան Գաղատիոյ վճռագիրն ատենին ներկայացուց, ուր դեռ այդ վճռագիրն չէ հաստատուած. բայց մեծ յոյս կայ որ, ձեռք առնուած միջոցներով կարելի պիտի ըլլայ վճիռը վաւերացնել։

Աւելնոց դպրոցի հաստատութեան համար կազմուած Ցանձնաժողովն եւս քանի մը տարի առաջ իր գործառնութիւնները լմնցուցած է, և անդամներէն Մատթէոս Խանճեան, Ս. Գպրզլեան և Բագլաեանի քով կը մնայ 5000 դահեկան, զորս բարեհաճած չեն վերադարձնել ազգին։

Մայր վարժարանի շինութեան համար 1870ին կազմեալ Ցանձնաժողովն իր գործը աւարտելէ ետքը՝ իր անդամներէն Ասլանեան Եղիայի վրայ կը մնայ 1200 դահեկան, զոր շինութեան միջոցին կլ... ած էր։ Զսա չեն կրցած ձեռք ձգել այլ և այլ պատճառներով։

Ընդհանուր հանգանակութիւնէ Տօնիկեան Հաճի Սարգիս անուն անձի մը վրայ մնացած գումարն է 1200 դահեկան։ Այս անձն՝ որ առաջ անչան մէկն էր, և այս գումարով իր տունը շինեց ու դեռ աղբ եղաւ, մեծ աղայական ընթացքի հետեւելով՝ իր հաշիւը տալէ խոյս կուտայ։

Լուսափոր ընդ. Վահանեան սանուց։ Այս ընկերութեան ստակը մնացած է Մատթէոս Խանճեանի վրայ. ընկերութիւնն լուծուած միջոցին 3,000 դահեկան ունէր։

Գանալէթ հաշուն մնացած 30,000 դահեկանն ալ կը մնայ մեծ աղայի մը վրայ։

Մ. Խանճեան և Հ. Ս. Տօնիկեան փոխանակ զմեզ խածնել փորձելու, աղէկ կ'ընեն եթէ այդ ըստակներն ազգին յանձնելու մարդկութիւնն ընելու ըլլան. ամօթ է և մեղք ալ է։

Դ.

Հայոսդանի սովուոյ խնամատար մանաւանդ՝ հակառակ այնքան ջանից կեդրոնական Ցանձնաժողովոյ՝ իր

(*) Իրողութիւնք չեն հաստատած Ռուսիոյ վերագրուած այս խորհուրդը։ Ս. Խ.

Կիրակի տարի 1/13 մարտ 1884

* * *

Դարձյալ տարի զվարճանոցի ժողովրդոյ։

Մարդիկ ամի մի անգամ ելանում դուրս իրենց գաղջ բնակարանից, ուր ամբողջ տարի նստած են եղել, ու գնում են զվարճանոցներ։ Ինչպես գարնանը ծաղիկներ, ինչպես աշնանը տերևներ, ինչպես ամռանը մրջիւններ, ինչպես ձմռանը ձիւներ, ինչպես միշտ ամեն ինչ, ինչ որ ամեն տարի է, ինչպես ամեն ինչ, ինչ որ ամեն տարի է, ինչպես ամեն ինչ, ինչ որ ամեն տարի է, ինչպես

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ 1,852,000 Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ 245,682 „ „

LONDON AND LANCASHIRE

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Սոյն ընկերութիւնն չափաւոր գիներով ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնայ ընդունիլ, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պօլսոյ եւ մօտակայ գիւղերու մէջ, գիներու եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն առ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
Ր. Ֆ. ԲԱՈՒԹ
Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16–17

ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ
Ց. ԱՍԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Կամուրջի գլուխ, Եէնի-Ճամի 32

րերը կէս օրէն յետոյ ժամ 2 էն մինչեւ 4 ներկայացեալ պօղոսբօները պիտի քննուին և անոնց արժէքն ուղի օր վերջը ընկերութեան անտուն կէն պիտի վճարուի։

Ընդհ. Տնօրէն
20 մայիս 1884 Ա. ԹՐԻՒԼԷ
Կ. Պոլիս

ԱԶԴ

1884 յունիս 1ին Արքունի փողոցանոցին մէջ քաշուելիք Ռումելիի երկաթուղեայ վիճակահանութեան պարգեւները չահող 50 թիւերուն եւ 400 ական ֆր. չահող 400 թիւերուն, որք են՝

Ֆր.	Թիւ
300000	1
25000	1
20000	2—10000 ական ֆր.
12000	6— 2000 » »
15000	12— 1250 » »
28000	28— 1000 » »
160000	400— 400 » »

բրօմէսի տոմսակները՝ Պոլսոյ Պանգաներուն եւ սեղանաւորաց երաշխաւորութեամբ՝ իրաւունք կուտան ամբողջ պարգեւները չահելու. իւրաքանչիւրին գինն է 5 ղրուշ. 1/4 բաժին չահող բրօմէսներու գինն է 3 ղրուշ։ Ով որ 25 թիւը մէկէն Զարիֆիի ստորագրութեամբ գրուած բրօմէսներն ամբողջապէս գնել ուզէ, 1 օսմ. լիրա վճարելով կրնայ ստանալ։

Սոյն բրօմէսները կը վաճառուին Ղալաթիա, Կամուրջին գլուխը, թիւ 33 Գուլագսըզեան Մարգար էֆէնտիի գրասենեակն, եւ Կ. Պոլիս, չուկան, Գալաքճըլար–Պաշի Նուրի Օսմանիյէ մզկիթին դրանը մէջ 6 թիւ խանութը։

Դուրսերէն եղած յանձնարարութեանց գինը կանխիկ պէտք է ղրկուի. նամակներուն տոմսակներուն տակը գրուած ստորագրութեանց, ինչպէս նաեւ ետեւը կոխուած կնիքներուն ուշադրութիւն պէտք է ընել։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Կը ծանուցուի Պոլսոյ և գաւառաց բնակիչներուն թէ յառաջիկայ յունիս 1 (մայիս 20 ըստ յունաց) կայսերական փողերանոցը քաշուելիք Ռումելիի Օսմանեան երկաթուղեայ վիճակահանութեան այս անգամ թէ՛ Պանք Օթոման և թէ՛ Քրէտի Լիոնէ Պանքաներուն կողմէ յանձնուած բաղդատոմսերը (բրօմէս) միայն Ղալաթիա Քոմիսիոն խանին դիմացը Ղ. Փ. Զոբուրեանի գրասենեակը պիտի վաճառուին։

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Ճէնուտը ճէնապը միլիւքեանէ իչուն միլթէգարիպ իւլ հուլուլ չէհրի բամազանը չէրիֆտէ իֆթարիյէ ուլուզ յուզուսի օյուպ միպայեա օլունճաք օլան ինանդ ... գէյէի ճէտիտ ՐԻԶԷԼԻՆ չէրիլթի մուգարրէրէսի վէյհ իլէ պէհէր գէյէի ճէտիտի տէօրտ ղրուշ օթուզ փարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իթայա թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթինի աղնամագ իսթէյէնլէրին լեվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 մայիս 1300

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ դէջ Անէլէոյ, Կ. Պոլսոյ և Օրէսայէ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալդանօ	2,000	Լէբանդրօ	4,500
Ամէլը	3,000	Մարինէ	4,300
Աբէյ	1,300	Մարգարէ	2,500
Պասանօ	3,500	Մէլը	2,000
Պօրգինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պուլգ	2,000	Օբէլը	3,000
Դէնէզ	2 600	Օրլանդօ	3,000
Գուլէբօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամբօ	2,100	Օդրօ	2,000
Դարօ	2,000	Բուլգարէ	1,200
Գօմօ	2,700	Բուլգրօ	3,200
Տէրօ	2,500	Բուդէր	1,700
Տօմնօ	1,800	Քէրօ	2,800
Տրաւօ	2,600	Ռիւլրօ	4,400
Էրոդրօ	2,600	Ռիւլլրօ	3,200
Ֆաբրօ	800	Սօլրը	3,600
Ֆէրօ	1,700	Սօմանօ	3,500
Ֆլորինէ	1,600	Սօդէ	3,500
Կուլէլմօ	3,500	Սալերնօ	4 000
Կէդանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կօղը	1,800	Սէլվէ	2,000
Կրօսնօ	2,200	Սօրէնդրօ	4,300
Հանէ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ռ-իլլը	3,000
Հէրուլէ	3,000	Թէլլէր	1,300
Հէմանդրէ	1,200	Թօլէրօ	2,800
Ճէնօ	2,300	Քանդրօ	3,600
Քէլը	2,000	Եէրրօ	3,600
Քօնը	2,200	Զէդրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Քօնը չոգենաւն, Նաւապետ Նէյլ, Անգլիայէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով, եւ իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի ուղեւորի։

Թուլրօ չոգենաւը, Նաւ. Մոնրօ, մայիս 22ին Անգլիայէն մեկնելով Պոլիս եւ Օտէսա պիտի երթայ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

Գործակալ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միւլէթ խան
Ղալաթիա։

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ոչ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերբուլ և Արեւելեայ գծեր.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2,500	Ֆաւնին	3,700
Ալ. Դասեան	2,500	Ֆլորինեան	3,700
Անդալուզեան	2,500	Ֆլվիան	3 700
Աֆրինեան	2,500	Իդերիան	5,500
Աբասիան	3,700	Իւլէրիան	4,500
Պուրիան	6,000	Իոդրիան	5,500
Պուլիրիան	6,000	Լէսպիան	2,200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2,500
Սայրենեան	2,000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օքսրինոյ	700
Էֆիէշ	3,700	Ռիբոնան	3,800
Ֆոպեան	3,700	Վալինոյան	6,800
Ֆոլերինեան	3,700	Վէրճինեան	6,800

Շաբաթական չոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվրբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատերաց, Պարոնաց Ֆրէտ. Էյլանտ եւ ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալներնէ՝
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլիերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ Ուիդոլ եւ ընկ.

Ն. ԲԱՔԻ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայէ և Բոռնէ դէջ կանոնաւորապէս բանող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Տրապզոն, Պաթում եւ Բոռի պիտի երթայ Լա Սեօղ չոգենաւն, որ մայիս 21ին Մարսիլիայէն եւ մայիս 28ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Լա Սինիրէլէ։

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԷՆԻՍՈՒԼ ՕՐՈՒՆ
Մոմճանէ փողոց, թիւ 141

ՊԻՒՔՍԻՆ ՏԷԼՕՐԻԷ

Գանկային մորթի սկարութիւնն եւ մազերու գունաթափութիւնն եւ անկումն արգիլող մաքրիչ եւ զօրացուցիչ ջուր։

ԲՕՄԱՏ ՏԷԼՕՐԻԷ

Գլխու եռքի, թեփերն եւ մազերու անկումն արգիլող բօմատա։

Կը գտնուի Փորիզ, Քլէրի փողոց, 31, Տէլօրիէ դեղարանն եւ ամեն դեղավաճառաց եւ հոտավաճառաց քով։

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՑ

ՍԱՔՍՕՆԻԱ ՐԷՃԻԱ
ՍԱՑՏԸԼ ԵՒ ՆԱՈՒՄԱՆԻ

Սոյն նշանաւոր մեքենային զանազան նմանողութեանց դէմ հասարակութիւնն ապահովելու համար, իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ սոյն գործարանի նշանը դրուած է։

26—20

Գործակալ է Թուրքիա ԷՄ. Ի. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ոչ-ոգեբանի մ'անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Մէջերլանդի գծեր.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիէ	7,000	Մարիա	3,000
Ադրիա	3,000	Մորաւիա	2,500
Ալբիոն	3,000	Նոռմ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բաւարիա	5,000
Պոլիվիա	3,800	Բաւարիէ	3,200
Պուլգարիա	2,500	Բաւարիա	3,000
Պրէմիէ Քոլոն	1,200	Սէրվիա	7,800
Սեգուսիա	5,000	Սէրդիա	4,600
Քոդրանիա	4,700	Սարմատիա	3,000
Շերդոսէ	2,000	Սամոգիտ	3,000
Տեմզրաբ	2,500	Սէրան	3,000
Կուլէա	4,000	Թուրինգ	3,000
Քէրաբ	2,500	Թուրինգիա	2,500
Մարինա	3,000		

Սէրան չոգենաւը, Նաւապետ Բերտոն, յունիս 2ին Լիվրբուլէն աստ կը սպասուի։

Սաորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանաչող եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորք եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ–Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ, Գործակատար.
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

1

ՍԻՐՕ Է ՏՐԱԳԷ

ՏԻՒ ՏՈՒՔԹ. ԺԻՊԷՐ

Փարիզի Սէն Լուի հիւանդանոցին բժշկապետ եւ Ֆրասայի բժշկական ճեմարանին անդամ Տոքթ. Ժիպէրի այս չուրուպն եւ չաքարն ամեն տեսակ մորթային հիւանդութիւններն եւ արեան ապականութիւնէ յառաջ եկած ելունդներն, խոյլերն ու վէրքերն հիմնապէս կը բուժէ եւ մինչեւ ցարդ գտնուած որ եւ իցէ դեղերու ազդեցութեան դէմ կեցող ախտերուն հետքը կը ջնջէ։

Շուրուպներուն բուժիչ զօրութիւնը չաքարներուն մէջ ալ ասքողջապէս կը գտնուի. եւ այս վերջինները մանր լինելուն պատճառաւ, դիւրագործածելի եւ ախորժահամ են, եւ յոյժ յարմար տիկնանց, ուղեւորաց եւ յոյժանապէս դարմանուիլ չուզող անձանց։

Կը գտնուի Փարիզ, Քլէրի փողոց, 31, Պուլինեի եւ Տէլօրիէ դեղարանն եւ ասեն դեղավաճառաց քով։ Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա մաքսատան դէմ, Պ. Զերվաթիի վաճառանոցը։

5

ՍԻՐՕ Է ԼԱ ԲԱԹ ՏԸ ՎՕՔԼԷՆ

Հարբուխի, դուսի, պրոնշիթի, հազի եւ կոկորդի հիւանդութեանց արագ դարման [illegible] շաքարը։

Կը գտնուի Փարիզ, 31, Քլէրի փողոց, եւ ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

Կեղծէն զգուշանալ։

7

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէջերլանդի գծեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ոլէրիա	3,000
Ֆարս	4,000	Նէբրիս	3,000
Օսմանլի	4,000	Բէրա	3,000
Սեսոստրիս	3,250	Ադրիանդէ	1,700
Թէպէ	3,250	Լոպէս	800
Մէկոլա	3,250	Օլիմպա	800
Մարեօթիս	3,250	Սեսիլ	700

Օսմանլի չոգենաւը, ի մօտոյ Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Մակոլա չոգ. նաւ. Թոմասի, մայիս 23ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։

Նէբրիս չոգ. նաւ. Հոլ, մայիս 30ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։

Վերոյիշեալ չոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանապարհներու համար.

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ եւ ԸՆԿ.
Գործակատար
Մէյսանլըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սգրիդ, Լիվերբուլ

Գործակալներնէ՝

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ ընկ.
Աժէ	Է. տը Լաքրուա
Պերութ	Լէվի, Ֆրանք եւ ընկ.
Կ. Պոլիս	Ճ. Վ. Ուիթոլ եւ ընկ.
Դարդանել	Է. Կրէյ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմսի եւ ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ ընկ.
Զմիւռնիա	Ռ. Ուիթոլ եւ ընկ.
Շիրա	Ն. Ռ. Բէդրոսուլոյ

ՌՈՒԻՆ

Ապահովութեան ընկերութիւն հրդեհի դէմ

Գիներու եւ այլ տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ

Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ եւ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մէյսանլըգ փողոց
կամ Ղալաթիա, Ասա խան թիւ 9։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէջերլանդի և Օրէսայի դէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պրքս
Արբատ	2,500	Ռոճերս
Արփարիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաֆանիա	2,500	Ուիլքս
Սամարիտա	3,500	Մարշ
Բոսֆէրիա	2,800	Ֆոթերբիլ

Մակարոնիա չոգենաւը Լիվերբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Այս չոգենաւք կէն փոխադրներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գիներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ

VICHY

ՎԻՇԻ

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՋԵՐՄՈՒԿՔ

(Ֆրանսա, է մասան Ալլէի)

Սեփականութիւն Ֆրանսական իշխանութեան.

SAISON DES BAINS

ԵՂԱՆԱԿ ԲԱՂԱՆԵՑԻ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպոյ ամենէն լաւ զեռեղեանքերէն մին է ամեն տեսակ բաներէ և տուչ կը գտնուի ի դարմանումն ՅԱՄՈՌՍ, ԼԵՆԱՐԴԻ ՓԱՄՓՈՒՇՏԻ հիւանդութեանց, ԱՒԱԶԱԽՏԻ, ՇԱՔԱՐԱՀԻՒՆ, ՅՕԴԱՅՍԱՒԻ, ՄԻԶԱԿԱՆ ՔԱՐԱԽՏԻ եւ.

Մայիս 15էն սեպտեմբեր 15 ամեն օր գրօսարանին մէջ Թատրոն և նուագերգութիւն. — Պարտիզին մէջ երաժշտութիւն. — Ընթերցատուն. — Կանանց յատկացեալ սրահ. — Սրահ խաղերու, խօսակցութեան և գնումներու։

Բոլոր երկաթուղիք Վիշի կը տանին։ Ամեն տեղեկութեանց համար դիմելու է Ընկերութեան, Պուլվար Մոնմարթր, թիւ 22, ի Փարիզ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 12 մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, ղրշ.	109,30	առ Անգլ. լիր.
Փարիզ 3 » ֆր.	22,95	առ Օսմ. լիր.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմ. Քոնս. գոցուեցաւ	9,18 1/2
բացուեցաւ	9,18
կէս օրին	9 18
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի	70,25
Ռումելիի երկաթուղի	45,75

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 25 մայիս

Անգղ. Քոնս.	101 1/2
Օսմ. »	8 1/2
Փոխ. 1865	10 5/8
» 1869	9 1/2
» 1871	68
» 1872	16 1/2
» 1873	8 1/2
» 1877	81
Պանք Օթոման	16 1/2
Ռուս. փոխ. 76ի	93 3/8
Եգիպտ. միացեալ	65 3/4
» արտօնաւոր	89 5/8
Տայրա Սանիէ	
Փոխ. Ռօչիլտ	
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	

Փարիզ 25 մայիս

Գաղղ. Քոնս. 3 0/0	78,62 1/2
» » 4 1/2 0/0	107·65
Օսմ. Քոնս.	8,52 1/2
Փոխ. 1865 Նոր.	
» 1869	48
» 1873	45,
Օսմ. Երկաթուղի	44,62 1/2
Պանք Օթոման (գ. կ.)	656,75
Քրէտի Լիոնէ (գ. կ.)	573 75
Ռուս. փոխ. 5 առ 0/0 (1877)	
» » Արեւելեան	97 1/2
Իտալ. Քոնս.	96,50
Եգիպտ. միացեալ	321,25
Փոխնկագիր Լոնտրայի վրայ	25,21

Վիեննա 25 մայիս

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	122,45
Ռումելիի երկաթուղի	21,10

ԿԷՍ ՕՐ 4.35

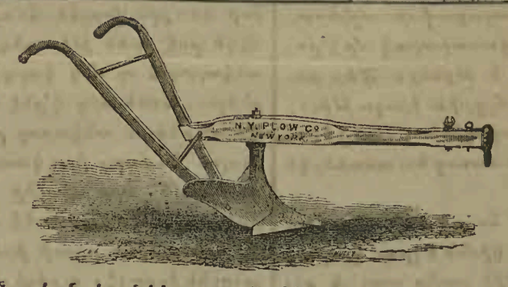

Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ արօրներ։ Մսրացորեն վար տուող գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր։ Քրէտ ու խոտ չարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դարձող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ջիերու և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, եւայլն եւայլն։

Ամերիկեան վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։